Додаток до „[illegible]“.

Ч. 35. Чернівці, дня 26. серпня (8. вересня) 1905. [illegible]

Виходить що тижня в пятницю. — Коштує річно 4 корони, а до Америки 2 долярп.

РУСКА РАДА

Народна ґазета.

[illegible]р. редакциї: „Руска Рада“ в Чернівцях улиця Петровича число 2.

Гей-же до бою за правду і волю!

Нещасний краю! Нещасний народе! Цїлими десятками, сотками лїт страдаеш, мучиш ся, караеш ся, поневіряеш ся!

Ті, що настановлені на те, аби тебе научити віри Христової, чесного морального житя, дбають лиш про себе, про свою кишеню, утримували і утримують тебе в темнотї, в забобонах, в глупотї. Із свого духовного уряду зробили собі жерело доходу і торгують найсьвятїйшими річами, які християнин християнинови повинен подавати з любови, із щирого серця, Бога ради.

Ті, що настановлені на те, аби управляти громадою, повітом, краєм кривдили і кривдять тебе; тяжко найти тобі справедливість для себе.

Твоєю кервавицею, призначеною на добро публичне, тобі на хосен і пожиток, живлять ся всякі пявки, аж їх розпирає.

Як хочеш вибрати собі добрих і щирих заступників в громадї, добре начальство громадске, що щиро дбало-б про громадске добро і про тебе, вороги котили і котять все страшні колоди тобі під ноги, ставлять тобі всякі несказані перепони, крутять-вертять, шахрують доти, доки таки не дістануть верх над тобою, доки тебе не возьмуть наново під ноги. І знов все наново збиткують тебе, а тобі нї ради, нї поради нї відки. І воріг сьміє ся, — а ти далї муч ся, карай ся в єго ярмі!

Порозумівши трудами і заходом кількох щирих твоїх синів вагу і силу сойму краєвого, коли стараєш ся ти вислати в сойм добрих заступників, то немов цїле пекло заворушить ся на тебе, кинуть ся на тебе вороги зі всїх боків, що годї тобі з ними опорати ся, і то масненьким словом, то брїхнями, то грішми туманять тобі розум і душу і — відтак сьміють ся з тебе дурного, бо знов взяли тебе під ноги, знов можуть ссати твою кервавицю, твою кров і кість аж до шпіку.

Забрали тобі вороги віру і надію на лїпшу долю, здеморалїзували тебе, зробили тебе недбалим, байдужним, неретельним, нечесним, зрадником своїх власних інтересів і прав, недовірчивим, невірним; відобрали тобі всю охоту до працї, до житя; женуть тебе з рідного краю в сьвіт за очи; зробили тебе посьміховиском поміж народами. І коли ти, руский народе, все таки рад видобути ся з біди і нужди, хапаєш ся всяких способів, аби хоть трохи піднести ся, встати і побороти ся з твоєю недолею, зараз тяжкий воріг придавить тебе знов зелїзною ногою і не дасть тобі нї кроку ступити наперед.

Пізнавши, що в просьвітї сила, що наукою можеш здобути собі лїпшу долю, коли ти хочеш післати свої дїти до шкіл, аби колись дочекати ся з них своїх любих та щирих порадників, заступників, приятелїв, щоби добути і для своїх дїточок смачнїйший кавалок хлїба, то зараз почуєш ворожу силу, що понастановляла тобі і твоїм дїточкам такі страшні перепони своїми нїмецкими школами, нелюдяним поступованем против тебе, уживаючи ще до того тобі на глум тво[illegible] таки знїмчених Юрків, що нїяк їх побороти. Твої дїти в боротьбі з тими перепонами падуть як мухи, а воріг сьміє ся тай ще дорікає, що ти нездібний до науки, що ти повинен пильнувати плуга...

Обдерши тебе до сорочки, розбогатів-

ши твоїм кервавим потом, злагодив тобі воріг долю свого невільника і не сьмієш рушити ся, бо горе тобі, роздавить тебе як муху сила ворожа. Куда не кинеш ся і тут горяче, і там боляче.

Маєш право на папері вибрати собі свого заступника до Відня, аби там перед всїма народами, перед мінїстрами і цїсарем виявив всї твої болї, всї твої кривди всю біду і недолю, — подиви ся, що воріг з тобою тепер виробляє, як бреше, туманить, як золоті грушки на вербі обіцює, як тиче тобі в руки Юдин гріш, абись став зрадником твоєї власної справи, твоїх прав, як то облесливим словом то фрикою хоче тебе підмовити, підюдити, аби знов таки взяти тебе під ноги, аби знов насьміяти ся над тобою і твоєю глупотою, аби дістати верх над тобою і далї тебе мучити, тебе збиткувати, тебе і твої права ногами толочити.

А доки-ж сего буде? Доки нам жити в лютій неволї ворогів? Доки терпіти нам здирства, кривди і поневірки? Доки живити мем ворога своєю кервавицею? Доки ми одні не мати мем права на рідній землї?

Спамятай ся нещасний руский народе! Отвори очи! Ламай і скидай кайдани з своїх ніг, із своєї душі! Гуртуйте ся всї до купи, всї соединеними силами до борби за наші права, за лїпшу долю! Ступаймо всї враз за голосом наших щирих порадників, яких небогато Бог нам післав, і вибираймо собі тепер своїм заступником **Артура Малика,** аби хоть одну пядь нашої рідної землї вирвати неситому ворогови із під его стопи, аби хоть одно дороге право вибору свого заступника вихіснувати для себе, а не збогатити і не скріпити ним ворога, бо за наше недбальство тяжко відтак пімстить ся воріг над нами, тяжко покутувати мем ми і наші дїти за те, що ворогови своїми руками віддамо силу над нами!

Нехай гине кривда, неправда, неволя!

Письмо з Канади.*)

Pleasant Home, 4. липня 1905.

Хвальна Редакция! Доношу Вам отсих пару слів із далекої заморскої України. В Канадї а особливо в Манїтобі збіжа виглядають дуже добре. До 15-го липня перепадав дощ дуже з густа власне через третий день. У тім часї збіже дуже скоро росло поневаж тревало тепло. Огородина также дуже добре виглядає. Сїна сего року виросли дуже красні. Худоба має що пасти

*) Із причини від редакциї независимої печатаємо сю допись із Нового Сьвіта аж тепер. *Ред.*

Кость Ганусенко.

Комісия.

Петро Гавринюк і Стефан Білий їли ся від давна. Ще як парубочили, то посварили ся за дївку а від тогди то старав ся кождий з них пошкодити другому, в чім лише міг.

І стало ся якось, що Петрів Митрюк пас вівцї в ячменю Стефана. Стефан вийшов в поле і загнав вівцї та здер ще з Митрика капелюшину.

Простоволосий Митрик побіг, плачучи, домів, а Стефан пігнав вівцї до дому.

Замкнув вівцї в стодолї, а сам пішов в село за комісиєю. Зараз таки близько своєї хати, здибав гайдука.

— Дзїндобрі — вуйку Ґьорґію — я таки вас шукаю!

— Дайбоже здорове — ов, а то шо си стало?

— Та дивіт си — той дрантюх, той Петро, шо тримає дївку Задертої, намовив свого бахура, аби пігнав вівцї у мій ячмінь. — Ну — шо ви на це?

— Шо ви кажити! — Ігі — то шо, він не має сумлїнє, ци шо, шо такі збитки людим роби! Та де він?

— А дїтько знає, де він — але вівцї, то в мене у колешни. А тепер ходіть за мнов до начальника тай до заступників, аби пішли на комісию — таже то не дурница — най обрахують шкоду. Або — знаєти, біжіт ви самі за ними, а я піду тай запряжу конину, бо то теньґий кавалок траба йти. Я таки зараз приїду до коршми...

Десь за пів години приїхав Стефан до коршми. Лишив віз з конем перед кор-

подостатком, а і косити є що досить. Від 15-го липня треває дуже красне веремня і тепло. Як раз ся погода є дуже погідлива для сїнокосу, котрий зачав ся від 20-го липня. Ячмінь уже бринить і певно буде косити ся около 10-го серпня. Около 15-го серпня зачнуть ся загальні жнива. Від липня люди їдять вже нові картофлї, горох, фасолї і т. д. Досить того, що сей рік тут виглядає дуже красно, як би не поквапив ся лише мороз.

На поли церковнім также дуже великий поступ. Незалежна партия стоє сильнїйша з кождим днем, а попи, котрі думали тримати нарід у старокраєвій темнотї, що дня впадають. Межи российскими православними в Америцї великий заколот. Минувшої конвенциї ухвалили делеґати, щоби московску ґазету „Свѣтъ" побільшили на 8 сторін і половину друкувати як до тепер а половину латиньскою азбукою. По конвенциї запротестувала більша половина батюшків разом із народом і уважає латиньску азбуку великим ворогом для Росиї а другі знов такі домагають ся конечно латиньскої азбуки. Кажуть, що багато не привернуть до свого православія Словаків, котрі не уміють читати по руски. І так. Тепер американьскі Москалї розділили ся на дві партиї. Одні кажуть що через латиньску азбуку поступили один „шаг" (т. є. крок — *Ред.*) взад, а другі кажуть, що тим самим поступили один „шаг" вперед. Який „шаг" стане твердий межи Москалями в Америцї то не забуду донести пізнїще, але досить того, що батюшки дуже понївечили ся сими днями, бо самі не знають, як би то лїпше зробити.

В кінци пригадую моїм Буковиньским братям, що я тепер проживаю у широких степах, де виглядає зовсїм инакше як у нашій любій зеленій Буковинї. Була менї у сїм краю уже і біда, тепер Богу дякувати, що тичить ся житя то зовсїм добре. Но чоловік має у собі якесь таке почуте, що за свій родимий край, де вродив ся і виріс не годен нїяк забути. На сю кольонїю, де я тепер жию, приходить почта лиш раз на тиждень у пятницю, і тої пятницї щиро чекаю, щоби побачити „Буковину" і „Руску Раду" і довідати ся где що нового про наш край. Бачу у сих часописях ріжні статї з цїлої Буковини про всякий рух, як „Січи" „Читальнї" „Щадничі Каси" і т. д. а з мого родимого села Онута, нїхто не озветь ся анї пів словечком, так як би там Русинів не було. Одного разу вже тут тут мала заснувати ся в Онутї читальня, тодї навіть вже відбули ся маленькі збори, на котрих були присутні уч. п. п. Д. Омельский, С. Костинюк, що обяснили цїль читальнї; люди досить були

шмою, а самий пішов до середини. Там сидїв коло стола двірник, а з ним два заступники тай гайдук точить пиво.

— Ов бадю Штифане — та бо ви не майти мнє за дурня. — Якісти казали, шо прийдете зараз, то було зараз приїхати, а ни, аби я ще ґілтував свої гроші...

Е панї начальник — таже я від вас того не схочу... Прошу віпийти до решти... Ану мо жиди ввихай си, ни май нас за дурнїв. Дай петь кронґлїв пива...

— Даю — даю... — — — — — —

Давав кронґлї за кронґлями.

Тимчасом вповідав Стефан начальникови вже щось десятий раз, як то він злапав Петрового бахура.... Я, знаєти, іду в поли тай виджу з далеку, шо гей на моїм поли си шос чорнїє. — Але я то собі бай барзо.

Аж приходжу близко, а Петрів бахур спить на межи — а вівцї в ячмени... Я таки єго буком, та буком, та капилюх з него — а вівцї наперед себи. А він в ґвавт та в ноги.,. Я потому таки зараз до вас, бо знаю, шо то все до голови...

Начальник помахував головою... Заступники випулили очи в пиво, а гайдук бурмотїв: О ми зробим вам право, о ми єму зараз дамо!..

Геть десь по північи вийшли з коршми. Стефан висадив з гайдуком начальника на віз, щоб відвезти до дому, а заступники ішли холїтаючись та співаючи до дому... „Ви собі нїчо з того куми, то ми сигодни ни то — сказав начальник — ми єму завтра всудим все, шости сигодни пустили...

— О ми зробим вам право — ми єму зараз дамо — лепотїв гайдук, лїзучи на фіру...

Кадобівцї, дня 18. липня 1905.

охочі до тої орґанізациї, бо зараз складали тимчасом по 1. К. на руки п. В. Валянскому і знаю добре що кільканадцять членів уже було списано, котрі дали по 1. К. Пізнїще я поїхав до Канади а що стало ся з тою читальнею і з тими грішми то не знаю і до тепер. Знаю тільки одно, що в Онутї читальнї нема. І як могла заснувати ся читальня в Мосорівцї, чомуж би не могла бути в Онутї? Певно можна би, але здаєть ся, що таки нехоче ся. Тож вперед і Ви Русини в Онутї, не лишайтесь на по задї всїх сїл на Буковинї, бо чиж не бачите, що кругом Вас читальнї у кождім селї? Читальня се є найменьша, а перша орґанїзация межи людьми. Тож засновуйте єї межи собою і Ви братя в Онутї, а я Вам заплатю даром дві ґазетї з Канади. За такий поступ, як до тепер в Онутї, належить ся велика завдяка пок. о. М. Андрійчукови, котрий перебув в Онутї до 20 лїт, і котрого працю можна тепер найти як на дорозї. Хорони Боже від таких сьвящ. всї руські села на Буковинї. Хорони Боже від такого „поступу" і нового сьвящ. в Онутї і щоб не лишив по собі подібних наслїдків як єго попередник.

Сим часом остаюсь щиро-любителем Буковиньским і на дальше і желаю як найскоршого успіху всім Русинам на Буковинї в кождім дїлї.

А. Вільчиньский,
нез. руск. свящ. в Канадї.

Росийско-японьский мир.

Ми вже в попереднім часї доносили, що повновласники Росиї і Японїї погодили ся остаточно, аби війну покінчити. Тоту угоду переписано на парґаментї в трох примірниках, а у сей вівторок єї попідписували заступники Росиї і Японїї. Оттак кінчить ся остаточно страшний 19 місячний східно азийский пролив крови, що показав усему сьвітови велич і силу просьвіченої Японїї, а недолугість і гниль самодержавної Росиї.

Росийско-японьска війна розпочала ся, д. 8. лютого 1904. коли то вперве загреміли японьскі пушки під Порт-Артуром, коли то японьскі торпедовцї зробили перший атак на росийску порт-артурску фльоту. Від того дня починаєсь війна росийско-японьска. Фльота японьска під проводом Тоґа починає окружувати з моря кріпость Порт-Артур, обстрілюючи єї майже що-дня. Найлїпша, яку Росия мала фльоту іде на дно моря і гинуть з росийского боку здібні полководцї як Макаров і Кондратенко і славний маляр Верещаґін. Між тим сухопутне японьске війско під проводом Куро-кого, Ноґі'ого і Нодзу переходить Корею, щоб над рікою Ялю задати російскій армії перший удар. Не очунялись ще росийскі полководцї і війско, як Японцї пручи їх перед собою наносять їм погром під Ляояном і Мукденом. Наношені погроми зробили у Росиї своє. Заметушилось на Українї, Кавказї, Польщі, Петербурзї, Москві і т. д. Піднїс голову неволений віками народ, став домагатись прав, волї. І знов відповіло царске правительство на сє домаганє народу своїм способом: стрілянєм втихомирювало народ! Полялась кров. Але й народ не сидить вже тихо. На розбій відповідає розбоєм, на карабін револьвером та бомбою. Пішли з димом сотки паньских дворищ на Українї та в Курляндиї. Бурено фабрики а бомби що-дня ту то там клали конець житю якогось поліцийника, ґенерала чи ґубернатора. Революцийна молодь не щадить й царску родину. Гине кн. Серґій, сей злий дух царя, що своїми намовами та підшептами спинював заведенє деяких полекш для народу. Коли згинув кн. Серґій задрожала таки на добре скіра царскої родини і всїх висших чиновників. Побачили що се непереливки. Треба було змінити тактику. І почав цар видавати манїфести та укази. Чи тим утихомирить нарід, се ще велике питанє? Між тим ряди невдоволених ростуть. Революция ширшає обнимає войско. Бунтують ся моряки на „Патьомкінї", горить Одесса! Мало ще надію царске правительство на фльоту Рожественьского та Небоґатова. Та коло острова Цусїми японьский адмірал Тоґо розвіяв сї надії. Росия остала без фльоти.

У таку хвилю, щоб положити кінець дальщому проливови невинної крови, стає посередником між Япаном а Росиєю президент Сполучених Держав в Америцї,

Рузвельт. Єго заходам треба завдячити, що Япан і Росия вислали своїх повновласників на мирові переговори. З'їхались повновласники обох воюючих сторін в Америцї в портовім містї Порсмес. Дня 10 н. ст. серпня 1005 почались їх наради. Японїя, як побідник, поставив свої услівя. Перш усего Росия мала заплатити военну контрибуцию в сумі трох мілїардів, відступити Япанови остров Сахалїн, видати всї свої інтернові по чужих портах кораблї. (По битві під Цусїмою як з Порт-Артура утїкло кілька кораблїв і схоронились до чужих портів. Після міжнародного права такі кораблї мусять дати ся по 24 годинах розброїти і не вільно їм виплисти з порту аж до укінченя війни. Се називає ся „інтерноване"). Дальше має Росия віддати назад Хінам Манджурию а Япанови манджурску зелїзницю почавши від Харбіна. Крім того Япан бере під свій протекторат (розумій пановане) цїлу Корею. Тяжкі се були для Росиї услівя а ще більше понижаючі. Були днї, що здавалось, що мирові переговори туй-туй розібють ся. Росия не хотїла згодитись під нїяким услівем на зазначене военної контрибуциї, анї на відступлене хотьби пяди своєї землї, анї на видане інтернованих своїх кораблїв. На инші услівя Росия приставала. Завдяки однак заходам президента Рузвельта і уступчивости та людяностий Япанцїв заключено таки мир. Япан відступив від жаданя заплати контрибуциї, видачі інтернованих кораблїв а з острова Сахалїна бере в своє посїдане лише полудневу, урожайнїйшу половину. Рівнож бере Япан під свій протекторат цїлу Корею, а війска росийскі опустять Манджурию. Манджурия має бути звернена Хінам, однак Хіни мають за се заплатити Япанови. Як довго Хіни незаплатять, так довго Манджурия позістане в управі Япанцїв. Як видимо в сїм мирі здобула Японїя богато, але простий нарід японьский, який так побивав Росиян на кождім кроцї, надїяв ся ще чогось лїпшого і через тото вибухли тепер в головнім містї Японїї, Токіо, розрухи.

Про ощадність.

(Де-що для робучого народа).

З нїмецкого переповів **Василь Тич.**

(Далї).

Тямь собі робітниче, що твій обовязок.

Щадити, бо ти в сїмї голова. Гріш марнувати не личить ся семейній голові, инакше по-що було женити ся? Ти голова сїмї, важні в тебе обовязки для жінки і дїтий; а й за задля родителїв старости мусиш щадити, бо они задля тебе від рота собі відривали, а ти-ж хиба не схочеш віддячити ся за хлїб каменем? Ти мусиш складати на комірне, бо ґазда викине тебе з хати, а на рату також, бо инакше піде суд наростуть кошта і вже чисте лихо. А на вивінок дїтий не складати би? Звісно бо, як ти своїй донцї зладиш хоч невеличке віно, то й жених лїпший трафить ся; а на чорну годину не треба-ж тобі відложити? Бо от цить, і не зоглянеш ся, як лихо гулькне в твою хату! А за старість як ту забути, коли она така прикра, як надїйде серед злиднів!

Тримай-же ся міри.

Як ти годен щадити, так до сеї вмілости треба тобі й другу додати — с. є. за ощадностю не повинен ти — скупендрягою бути. У всїм тримай міру, нї на право нї на лїво не вихапуй ся. Скупар щадити, то щадить, але щадить за богато. Марнотравний знов, видає за богато. А хто по розумному щадить, той держить ся по серединї, між скупостю, а марнотравностю; учи ся тої штуки при Божій помочи. Скупар недалекій від негодайства. Він і несправедливий, бо бідному ґрейцарика не дасть навіть тогди не удїлить, коли до того обовязаний; своякам також не помагає, хоч повенен. Сам волить так нужденно жити, що нераз за него аж соромно, а не рушить гроший, бо він свого телця шкодує торкнути. А нераз, то лишень оден крок дїлить тоту несправедливість від негодайства.

Поміч.

Доброму ґмералови потрібна підмога чи поміч. Так і тобі в ощадности треба помочи, себ-то двох, трудолюбности чи рубучости, завзятя.

Робучість.

Не вродить поле необроблене, а на голому камени і трава не зросте. Твоя праця твоє ремісло, се тото поле: обробляй єго; труди ся і збирай зерно. Робучість і праця, се підклад та підвалина під чесноту ощадности. Тому будьте і ви роботячі. Працюйте так, як пчілка працює, а вганяйте собою так, як мурашка собою вганяє.

Пчілка, то дивна комашка; з неї брати би нам примір і до праці і до ощадности, до сих обох чеснот. Пчола повинна стати робітникам за показчик. Яка пчола мала непоказна, а тілько она добра робить! Ремісники, селяни, фабриканти і гірники та робітники, всї они люди непоказні, а кілько они сьвітови добра роблять! Тому їх так стеречи-би та доглядати, як добрий пчоляр доглядає своїх пчіл. Але ті малі люди вже мусять самі себе стеречи, та завсїгди по правилам Христових правд і так, як розум велить, — вже більш всего ощадностию і невтомною робучостию і єдностию. Звісно-ж, і відпочинок потрібний, але відпочивай на те, щоби набрати охоти до праці і любови.

Лїнивство лишень псує, а піддвигають робучість і ощадність. Тому-то братя, лучіть робучість з ощадностию, або так починайте з робучости, а кінчіть на ощадности.

(Конець буде).

ВСЯЧИНА.

Гей люди, не дайте ся збиткувати! Грошолупи разом із своїм „нїмим" кандидатом Ончулом, який по руски не знає заговорити і словечка, товчуть ся вже по селах. Але той час, що на селї мож когось дурити, минув уже давно. Тож усюди нарід заявляє ся за своїм щиро-руским кандидатом п. Артуром Маликом, а грошолупів і чути не хоче крім кількох запитих хрунів і кацапских запроданців. Від сего грошолупи аж казять ся тай пускають ся до нечуваних річий — бо розбивають наших людий. Гей братя, а засї волоским дурисьвітам від наших сїл, а не то щоб нарід дав збиткуватись! А то без нїчого ударив недавно одного нашого чоловіка Лупіїв фіякер в Садаґурі, відтак ударив Волох Цопа селянина Петрюка в Чернівцях, а у вівторок важив ся Лупіїв брат Ґеньо ударити на зборах у Серетї одного Мадяра желїзною паличкою по голові затото, що він не давав ся обциганити мантїям, але кріпко обстоював за справедливим судиею Маликом. А тогди обстали за побитим другі Мадяри і розбили віче і розігнали грошолупів. От як Мадяри дали науку тим панам, що то приссали ся до мужицкої кервавицї, а до того ще хотїли би по мужицких карках їти в гору. Тож люди, не дайте ся збиткувати! Проч із дурисьвітами із наших сїл!

Читальнї, Каси, Сїчи і всї прочі рускі товариства, котрі не дістали запрошеня, щоби вибрали відпоручника до „Народного Комітету", зволять зголосити ся до підписаного. — Радник *др. Володимир Филипович*, голова комітету, ул. крива ч. 18.

Грошолупи не минули й Волоского Банилова. І забрили там дня 13. серпня. Яких там Лупій небелиць наплїв нїчого й повторювати, але він знаний з того, що у него се нїяка штука зробити із дня ніч. Забув лише сказати, що він при банку загортає що року у свої кишенї 20 тисяч мужицкої кервавицї, тодї, як мужики пухнуть з голоду. Ого приятель народу! Він ще й рає і другого такого як він — свого шваґруня, аби ще впрягти мужиків у лїпше ярмо. Але люди знають, що один варта тілько, як другий, а оба разом тільки, що наш „пастир" протопоп о. Патраш, який є найщирійший приятель Ончула. А сей на Успеніє пр. Богородицї не хотїв людий, котрі належуть до читальнї, приймити до церкви сповідати, але посилав до п. Стоцкого кажучи: „Най Вас сповідає п. Стоцкий і п. Пігуляк". А як котрого висповідав, то ме памятати до смерти. О. Патраш має в Путнї-монастири брата, котрий не лїпший від него. Коли на Успеніє пр. Богородицї прийшли люди на отпуст, то він питав ся кождого чоловіка, відки а учувши відповідь „з Банилова Волоского", не хотїв сповідати, а хоть висповідав, то не хотїв причастити. Дивіть, що то за — л....юбчики і они хотїли би, аби наш нарід ще пішов за ними. Того їм не діждати, тож люди вже через те прозріва-

ють і гуртують до читальнї і каси райфайзеньскої, аби самим кріпшати, а не йти в найми ворогам. — *Банилівский.*

Цїсарскі імянини в Кіцмани відсьвятковано, як нам відти пишуть — надзвичайно величаво. Випало отсе сьвято тим красше, що цїле населене, хоть як ріжнородне, лишило на сей день свої особисті непорозуміня, щоби злученими силами причинити ся до відповідного відсвяткованя сеї памятної хвилї. — Піднести треба що особливо начальник міста Дмитро Бажан заслужив ся около удачі сего сьтята. Під проводом його руки випали всї точки проґрами як найкрасше. Вже на 17-того в вечер опанував місто надзвичайний настрій. З всїх вікон сьвітили сьвічки. В 9-тій годинї вирушили злучені в оден похід товариства „Січ“, огнева сторож і ветерани з смолоскипам в руках з музикою на чолї через місто перед бюст цїсарский, украшений під ту пору зеленею. Відси перейшов похід до староства де староста Макс. Краль в рускій і нїмецкій промові звернув увагу на сьвяточність сеї днини і завізвав горячими словами до чуйности, щоби тим лекша була праця для добра авст. держави і на славу авст. цісарскої родини. На 18-того відправлено всюди сьвяточну службу Божу. По полудню відбула ся прогулька в поблизкий лїс а вечером закінчили штучні вогнї і веселий вечерок з танцями сю памятну днину.

Кацапска напасть. Перед кількома недїлями погребали живцем люди в однім селї на Кавказї свого сьвященника, гадаючи що то він тому причина що так довго триває посуха. Потрібні погляди мають також дописувателї — бо за всьо винують „Нар. (з)Ради“ „Січи“. — Видно що їм затверд вже мозок. І так в числї 15. тої часописи вирвав ся якийсь відважний (бояв ся підписати) „Ошихлєбскій“ з дописею, в котрій плаче, що від коли в Ошихлїбах завели українцї „Січ“ від тогди пропали всї „прежні“ добрі порядки, ба й добра слава сего села, що від давних давен там незаконні дїти нечувана річ. Аж як перед роком основано „Січ“, то вже четверта незаконна дитина хрестила ся. Видно дописуватель є секретарем від покриток, коли так добре знає, що то дїти Січовиків. Дальше пише він, що члени „Січи“ так розпили ся й розпустили, що аж страх, а на послїдне голосить: „Господи!“ чи вернуть ся еще раз в наше село старі порядки, богобойність і наша минувша ошихлїбска слава. Подивім але за якими то „прежним“ порядками богобойностию, та славою плаче наш кацапик: В ч. 14 „Рускої Ради“ з року 1900 читаю ось таке: В Ошихлїбах випили люди в день храма за 1400 зл. самої горілки. Се признала пропінаторка Руфця „мама ошихлїбска“, кажучи: Я мала в пивници горілки на 14 сот. злр. — дав Бог, а менї лишило ся дуже мало.“ Церков в Ошихлїбах маленька, низка, закурена, стїни й образи такі чорні, що й не пізнати чи то образ, чи лиш дошка облїплена сажою. „Ми бідні“ — кажуть люди — „не можемо ставити нї церкви нї школи“ — але пропінация що дня повнїсїнька. Нема що казати, красні ті „прежні“ порядки, богобойність і слава, які вам „Січ“ ваша запропастила? Не дармо ви плачете за ними й просите Бога, аби вернули ся. Г. Ошихлїбский писати свою допись, як раз в коротківі часї по храмі, видко що зле погостили у „Січовиків“. Меньше, як „прежними часами мож було залити ся та й Руфця мусїла мало розпродати. А кілько порций мусїла дати Руфця за се, що на „Січ“ уїдаете? Цїкаво, лише чому то кацапскі „всевідучі“ дописутателї, мовчать, про то що дїе ся по иньших селах, як от пр. в сусїднім Банилові Рускім. Може й тому „Січ“ винна, пане редахтор Народної з-Ради?.... В и е т о п а н ї м а е т е?.... — *Юлїян Гулїн* кошовий „Січи“ в Милїеві.

Оповістка. Сим подаємо до відомости що в недїлю 17. вересня с. р. о год. 3 пополудни відбудуть ся Карапчеві над Черемошем в домі п. Омеляна Лазора перші загальні збори „Каси пожичкової й щадничої“ „Народний Дім“ з звичайним дневним порядком. — За старшину: *Кость Цуркaнович* і *Омелян Лазор.*

Отворене „Січи“ в Лукавци н. С. відбуде ся на левадї пос. Н. Василька в недїлю д. 17. с. м. о 1 год. по полудни — За старшину тимчасовий кошовий *Юрій Гнїдий.*

„Січи“ при роботї. В четвер дня 31. серпня 1905 р. в 11-тій годинї перед

полуднем, вибух у шляхтича Тодора Якубовича в Боянчуку з незнаної причини огонь в малім будинку у віддаленю яких 3 кроків від хати. На огневий алярм січового сурмача в сю мить збігли ся наші січовики і в однїй хвили огонь зльокалїзували, бо перприбігли з сикавкою і обливали хату котра була-би зараз з лапала ся, бо дуже була суха і малий вітер дихав. Другі також неприйшли з голими руками, але кождий мав воду, котру приніс, понабиравши при своїх керницях, бо воду трудно було дістати. Вони намочили верению і застелили хату, бо зараз би була обловила ся від іскор! Треті знова взяли ся завзято до гашеня огню і в той спосіб розбили обгорений будинок і віднесли на бік від хати і там его догасили сикавкою. Хата і стайня остали цїлком не ушкоджені, тільки малий будинок став розбитий. Господар подякував кошовому „Сїчи“ Дмитрови Темерівскому за труд Сїчовиків, що так завзято бороли ся при пожарі. — *Присутний.*

Розписане конкурсу на вісїм вільних місць при господарскій школї з рускою викладовою мовою в Кіцмани. В інтернатї господарскої школи в Кіцмани з рускою викладовою мовою, в котрім питомцям з матерною нїмецкою мовою наука в нїмецкій мові викладати ся мусить (§ 4 статута) і котра школа має цїль, молодих людий, особливо з стану селяньского, що укінчили народну школу з добрим успіхом, опираючи ся на набуті в народній школї відомости познакомити з найважнїйшими науками господарскими особливо через відповідно заряджені вправи в господарских роботах, придбати їм всяку вправність і зручність і доповнити загальне образоване питомцїв так, щоби они були в станї вести господарство на селяньскій посїлости після раціональних засад (§ 1 статута), є вісїм вільних місць на час наукового курсу, т. є. на два роки, почавши від 1. жовтня 1905, до роздання. Питомцї, що мають вільні місця господарскої школи, отримають в інтернатї сеї школи безплатно науку, помешкане, цїле харчоване, осьвітлене, пране шматя і наконець в разї легкого захорованя потрібну лїкарску поміч (§ 6 а статута). Для принятя до господарскої школи, взглядно для одержаня вільного місця в інтернатї, має питомець після § 5 статута слїдуюче виказати: 1. що укінчив 14 до 16 рік житя? 2. приналежність свою до Буковини посредством предложеня сьвідоцтвом приналежности до краю; 3. заявлене родичів або опікунів, що їх волею єсть, щоби убігатель був до школи принятий і що їх син або вихованець буде в закладї точно сповняти істнуючі дисциплинарні приписи; 4. сьвідоцтво увільненя з народної школи яко доказ, що убігатель о приняте відповів народно-шкільному обовязкови з добрим успіхом і що посїдає образоване, якого вимагає ся для вступленя до закладу; 5. виказ про маєткові відносини убігателя і его родичів, виставлений начальником громадским при чім сей виказ за сьвідоцтво убожества уважати ся не має; 6. сьвідоцтво здоровя, виставлене від лїкаря громадского а потверджене від ц. к. лїкаря повітового, що убігатель о приняте цїлком здоровий і що має достаточне для его віку тїлесне розвите, щоби всї потрібні роботи міг сповнити. Потрібне шмате і одежу мусять питомцї в приписанім числї до закладу з собою принести. При наданю сих вільних місць будуть особливо увзглядняти ся селяньскі сини. Видїл краєвий задержує собі право, надавати також і половичні вільні місця в той спосіб, що питомцї замість приписаної в статутї річної суми 240 корон, лиш 120 корон в ратах з гори платити будуть. Просьби о надане вільних місць при господарскій школї в Кіцмани мають ся подавати до Видїлу краєвого і найдальше до 15. вересня 1905 в дирекциї господарскої школи в Кіцмани особисто предложити. — *Від видїлу краєвого воєводства Буковини.*

Видає Товариство „РУСКА РАДА“. За редакцию відповідає ІВАН ЗАХАРКО.

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях, під зарядом Ів. Захарка.

